

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
Romania și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

Apare Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Boalele și relele năravuri cari se moștenesc.

Pe cât e de frumoasă și demnă de laudă grija părinților de a lăsa copiilor lor ca moștenire puțină avere, cu care să-și încropească traiul, măcar la începutul gospodăriei lor, mai cu seamă că el devine din ce în ce mai greu; pe atâta e de neiertat lipsa lor de grijă și vinovată nepăsare când le lasă drept orice moștenire boli cu cari se nasc și de cari nu mai pot scăpa o viață întreagă.

Vinovăția lor e și mai mare când știm că cele de mai multe ori își nenorocesc copii numai din nepăsare și din lipsa simțământului de răspundere către ei înșiși, către familia lor și neamul din care fac parte; de oarece, chiar cei cu totul neștiutori și nepri-cepuți au pretutindeni la îndemâna lor medici dela cari pot lua sfaturi pe temeul cărora copii ce se vor naște să nu moștenească boala părinților. Dar cari sunt boalele părinților cari au o înrăuire mai mare asupra moștenirii copiilor?

În de obște oricare părinte bolnăvicios dă naștere la copii bolnăvicioși. Sunt boale însă cari nu dau greș și cari să trec copiilor pe dea întregul, așa cum le au și părinții cu toate urmările lor rele.

Ca pildă că părinții bolnăvicioși și istoviți dau naștere la copii slăbănogi și expuși la boale să luăm pelagra. Părinții pelagroși n'au să dea naștere la copiii pelagroși, dar copii lor se vor naște slăbănogi, piperniciți, bolnăvicioși și fără nici o putere de viață înrânșii. Cu frigurile se întâmplă același lucru, când boala durează de mai multă vreme și a prăpădit sănătatea părinților.

Aicea este locul să spunem că în afară de boale sunt și unele viții sau năravuri rele ale părinților cari se aruncă asupra copiilor sub formă de

moștenire bolnăvicioasă, așa e spre pildă beția.

Printre boalele cari se trec moștenire pe de-a întregul cea mai de căpetenie e sifilisul (sfrant), și moștenirea acestei boale dela părinți este o adevărată nenorocire pentru copil pe toată viața.

Moștenirea sifilisului la copii se arată în trei chipuri:

1. Femeile cari sunt însărcinate cu un copil sifilitic, devenit fie că a fost bolnav tatăl, fie că a fost bolnavă mama, mai adesea ori îl leapădă mort înainte de vreme.

De aceea lăpădăturile mai dese și fără pricină, trebuie să atragă luarea aminte a celor d'ai casei și să caute să arete medicului, cât mai neîntârziat pe femeia care a avut lăpădături; iar bărbatul care s'a știut bolnav altă dată de sifilis, să spue medicului pentru a-i da doctoriile trebuitoare. Altfel nu numai că nu va avea copii, dar boala devine periculoasă atât pentru dânsul cât și pentru femeia care a purtat în pântecul ei un prunc bolnav de o așa boală rea. Nu mai vorbesc de copil, care chiar dacă se naște cu viață e primejdut să rămăne un schilod sau un tâmpit pentru câte zile va avea.

2. Copilul se naște cu boala pe el, așa cum a avut-o sau cum o are tată-său sau mamă-sa. Din tot răul, asta este poate, întâmplarea cea mai bună, pentru că boala se arată singură la lumina zilei, fie sub formă de rani, fie sub formă de bube răspândite pe tot trupul copilului. Medicul chemat în grabă îndată își dă seama de ce e vorba și doctoriile date la timp îl pot vindeca la sigur.

3. Copilul se naște schilod, strâmb, tâmpit sau cu boala copiilor. În cazul ăsta nici doctorul, nici doctoriile, ori cât de bine și la timp vor fi date nu mai pot face nimic. Atunci părinții își dau seama, din nenorocire prea târziu, cum din cauza nepăsării lor, s'a arun-

cat în lume o ființă neîrebnică, el singur un nenorocit și o nenorocire a familiei pentru cât va trăi.

Iată de ce am ținut să deschid ochii celor bolnavi asupra primejdiei acestei boale și să le zic: nu trebuie să vă fie rușine ca să vă arătați la medici când suferiți de asemenea boale, cari în lume se numesc boale rușinoase, pentru că nu este boală de care omului să-i fie rușine. El trebuie să se rușineze de acele boale neglijate din vina lui care a adus după dânsule urmări grave.

Femeia sau bărbatul, care a suferit de sifilis, dacă nu vor să lase moștenire copiilor lor, nenorocirea pe toată viața, trebuie să nu se însoare decât după ce au făcut un tratament de 2—3 ani și după ce medicul care le-a îngrijit boala, le va spune că se pot căsătorii, fără teamă pentru copii lor.

O altă boală, care ar trebui să împiedece căsătoria flăcăilor și a fetelor atinși de dânsa este oftica. Această boală, la drept vorbind, nu trece în moștenire dela părinți la copii, dar să ia cu atâta înlesnire din cea mai mică copilărie, când copilul e încă la sinul mamei ofticoase, sau în brațele tatălui atins de această boală că este ca și cum ar moșteni-o.

Scrofula nu este decât tot oftică, dar în loc ca ea să fie așezată pe plămâni, este la încheieturi, pe oase sau în ghinduri. Cea mai mare parte din copii scrofuloși sunt născuți din părinți tuberculoși. Scrofula dacă este deschisă, adică este rană care zemuiește, se ia ca și oftica, prin urmare prezintă același pericol.

Printre vițiile cari își trec urmările rele dela părinți la copii nevino-vați este beția. S'a dovedit, fără nici o îndoială, prin datele adunate și înscrise pela tribunale și poliții, că cea mai mare parte din criminali, din vagabonzi și din epileptici (boala copiilor) sunt născuți din părinți bețivi, fie

tatăl, fie mama, sau amândoi. S'a mai dovedit tot așa de bine că în țările unde oamenii sunt cumpătați, numărul crimelor este cu mult scăzut, pușcăriile și azilurile de nebuni și epileptici sunt mult mai puțin populate.

Odată cu aplicarea legii cărciumelor (în România) am constatat și eu în anchetele ce am făcut mai anii trecuți ca subdirector general al serviciului sanitar, în diferitele localități la țară, o scădere vădită a numărului crimelor și a delictelor, față de anii precedenți când comerțul cărciumelor era liber.

Pericolul beției dar, după cum vedem, este mare, atât pentru acela care o practică, și din care cauză ei nu mai sunt în stare să adune doi bani împreună, își prăpădește gospodăria, se expune răsului și batjocurei lumii; iar într'un moment de excitație alcoolică devine criminal, înfundă pușcăriile și aruncă rușinea crimei asupra întreg neamului lui; cât și pentru că după ce nu lasă moștenire copiilor lui decât calicia pe care a practicat-o o viață întreagă, îi mai aruncă pe lume și bolnavi, nevolnici, dacă nu predestinați să devie și ei bețivi și clienți ai pușcăriilor.

Groaza acestei vedenii, trebuie să se ivească înaintea ochilor tuturor, când duc la gură cu sete și cu lacomie paharul cu rachiu.

(Albina)

Dr. Tatușescu.

Abonați și cetiți

„OLTEANUL“

Pildele Mântuitorului Christos.

(Urmare).

7. »Cine dintre voi, având o sută de oi, când va pierde una dintr'ânsele, nu lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustie, și nu merge după cea pierdută, ca s'o afle? Și când o află o ridică pe umerii săi plini de bucurie și o duce la casa sa, și chemând pe toți pretinii și vecinii săi, zice către ei: »Bucurați-vă împreună cu mine, căci am aflat oaea cea pierdută!«

Precum păstorul cel bun caută oaea cea pierdută, așa și Iisus cruță pe cei păcătoși. Și precum păstorul se bucură de oaea cea aflată, într'acest chip se bucură și Iisus când păcătosul se îndreptează și se pocăește. Cine este acela carele dacă se asemăna până acum cu o oae răătăcită, nu s'ar asemăna de acum înainte cu oaea aflată iarăș și pe umerii bunului Păstor ridicată?

8. »Care femeie având numai zece drahme (bani de argint), de ar pierde una

Adunarea comitatului Făgăraș

— CONVOCARE —

Adunarea generală a comitatului Făgăraș, fiind convocată pe 29 April a. c. st. n. sunt rugați on. membrii ai clubului național român comitatenz, să participe la ședința clubului, care se va ținea în 26 l. c. seara la 7 oare în sala dela »Mexico«.

Considerând deosebita pondosită a obiectelor ce vor veni la dezbateri, sunt rugați on. membrii a se prezenta în număr cât mai complet.

Făgăraș, la 20 April 1914 st. n.

Dr. Ioan Șenchea,
prezident.Mateiu C. Jiga,
secretar.

Din raportul vicecomitelui către adunarea generală comitatenză.

Este un uz vechiu, că la adunarea municipală de primăvară a comitatului, vicecomitele înaintează un raport general despre stările din comitat.

Din raportul înaintat de d-l Alexandru Belle, vicecomitele Făgărașului estragem pe scurt următoarele:

Alegerea funcționarilor comitatenzi s'a amânat prin lege, de oarece administrația se va statifica.

Președintele scaunului orfanal, Adam Bocskor a reposat și postul e și acum vacant.

Emigrarea la America crește în măsură mare și îngrijitoare. Până în anul 1913 au emigrat la America din comitatul Făgărașului 3844 persoane și s'au întors 996. În anul 1913 s'au estradat pentru străinătate 5297 pașapoarte; iar în anul acesta până în luna Aprilie s'au dat 2750 pașapoarte, laolaltă deci 11891 pașapoarte.

Cauza este sărăcia cea mare pro-

venită în urma recoltei rele din anii trecuți și lipsa isvoarelor de câștig.

Amintește ca mijloace de sanare înființarea de fabrici agronomice și industriale, reuniuni de conzum, asocieri, școală de repetiție și introducerea economiei intenzive, etc.

La plățirea dărilor să arată mari restanțe, tot din cauza sărăciei generale.

Cazuri de foc au fost 53, prin cari s'au cauzat pagube în valoare de 65145 coroane.

Nașteri au fost 3248 și cazuri de moarte 2784, căsătorii 907. Față de anul 1912, au fost în 1913 nașteri cu 95 mai puține și cazuri de moarte cu 726 mai multe.

Cu deosebire pojarul și tusea măgărească au cules cu sutele jertfe dintre fragezii copilași.

Sunt în vacanță și acum posturile de medici cereuali din Viștea inferioară, Voila, Vaida-Recea și Țințari, deși ministrul a ridicat lefurile cu câte 800—800 cor.

În spitalul comitatului au fost anul trecut 1561 persoane; dintre cari s'au vindecat 1098; s'a îmbunătățit starea sanitară la 226; s'au depărtat neînsănătoșiți 32 și au murit 58.

Starea vitelor.

În anul 1913 s'a prăpădit de gușter 313 bivoli și 11 rîmători. Vitele cornute au fost în a. 1912: 61542 capete, în anul 1913: 66132 cap., deci un crescământ de 4590; din cauza că târgurile au fost slabe și vitele n'au avut cautare. — Cai: în anul 1912: 8929, iar în 1913: 9195, mai mult cu 266 capete. — Rîmători, 1912: 51793, în 1913: 30595, deci un scăzământ de 21,195 capete. — Oi, în 1912: 85682, în 1913: 66,539, deci un scăzământ de 19,143 capete. — Capre, în 1912: 2619, în anul 1913: 2163, deci mai puține cu 455 capete. — Măgari, au fost în 1912: 45, în 1913: 57; deci

din ele, nu aprinde făclie și nu mătură casa cu deadinsul, până să afle drahma?

Și aflând-o, chiamă pe toate prietenele și vecinele sale și zice către ele: »Bucurați-vă împreună cu mine căci am aflat drahma pierdută!«

La pilda aceasta, ca și la cea mai înainte zisă, a adus Iisus și aceste vorbe: »Așa se face bucurie în cer pentru un păcătos ce se pocăește«. Deci când este în voia noastră să facem bucurie în cer cu pocăința noastră, pentru ce nu ne silim să facem roduri bune de pocăință? Pentru ce nu ne întorcem dela calea cea răătăcită a păcatelor și să mergem pe calea cea dreaptă a mântuirii care duce la viața și fericirea vecinică? Să facem dar bucurie bunului Dumnezeu prin îndreptarea și pocăința noastră.

9. »Dacă cineva din noi are slugă care îi lucrează țarina lui sau paște dobitoacele lui, și va veni sluga aceea din câmp acasă, oare mulțumi va slugii aceleia însuș stăpânul său, căci a făcut ceiace i-se poruncise să facă? Eu socotesc că nu. Așa trebuie și voi să ziceți, și după ce veți face toate câte vi s'au poruncit, cum că: »slugi netrebnice suntem, că nu am făcut ceva mai mult, decât ce suntem datorici.«

Pilda aceasta ne învață, că nu numai nu se cade a ne mândri, ci mai ales a fi

smeriți cu cugetarea și cucernici. Putem însă ca să învățăm de aicea și altceva mai bun. Un copil de-ar împlini numai lucrul acela care anume i s'a poruncit de părinții săi, și nu s'ar sărgui să facă și acela pe care-l vedea el că părinții săi doresc să-l vadă împlinit, oare copilul acesta fi-va el iubit și plăcut întru toate părinților săi?

Așa trebuie și noi să împlinim cu bucurie nu numai fapta care ni se poruncește cu asprime de Dumnezeu, ci și toate bunătățile câte socotim că se primesc și plac lui Dumnezeu.

10. »Sluga aceea care știe voia Domnului său, și nu o face pre ea, mult se va bate, iar ceeace neștiind voia Domnului său, a făcut ceva vrednic de pedeapsă, aceasta se va bate mai mult decât cea dintâiu. Așa și dela tot cel-ce i s'a dat mult, mult și i se va cere, și cu cât a încredințat cineva unuia mai mult, cu atât îi va cere dela dânsul mai mult.«

În deosebi voi iubiți tineri, auziți acum dumnezeieștile învățături ale lui Iisus și a veți și norocire pe care mulți alții nu o au. Deci trebuie și să le împliniți pe ele. Căci de covârșiți pe alții cu cunoștințele, dar cu bunele năravuri veți fi mai pe jos decât dânsii, atunci veți fi mult mai vrednici de pedeapsă decât dânsii.

numărul măgarilor a crescut cu 12 capete în comitatul Făgăraşului.

Scăzământul cel mare între oi și capre l'a cauzat călbeaza, provenită din cauza multelor ploi din anul trecut; care, — precum ni se spune din multe părți — a început și între vitele mari cornute. Scăzământul la rîmători a urmat din lipsa de bucate (cucuruz și picoci), căci economii nu au avut din ce să-i țină.

În alte ramuri administrative meritul afacerilor a fost normal.

X.

Producțiunea teatrală a Reuniunii fem. rom. gr. or. din Făgăraş.

Reuniunea femeilor gr. or. din Făgăraş a dat Marți a 3-a zi de Paști o producțiune teatrală împreună cu dans.

Punctele producțiunii a fost următoarele:

1. *Ce știa satul*, comedie într'un act de V. Al. Jean, jucată de d-nul Iuliu Dan și d-șoara Rely Popa-Radu.

2. *Cântece solo*, de D-na Elena Jiga, cu acompaniament de pian.

3. *Sărutarea* poem feeric de Banville, predat de d-șoarele Mița Florea și Eugenia Popa-Radu.

4. *Harpista* de Duiliu Zamfirescu, declamată de d-șoara Rely Popa-Radu.

5. *Monoloage*, predate de d-nul Calmusky.

Virul acțiunii din pieza primă: Marineanu după opt ani de trai netulburat cu soția o surprinde pe aceasta sărutând pe amicul lui Antoniu. Aceasta știm din cuvintele lui Mărineanu. Pe scenă ni s'a predă însă numai partea după divorț, când bărbatul pentru transcrierea divorțului caută dovezi nerăsturnabile pentru vinovăția soției sale. Spre acest scop el recurge la o apucătură. Chiamă la sine pe soția sa și o face să creadă, cumcă el a transcris divorțul. Nevasta în mânia mărturisește mai mult

chiar decât bărbatul credea. Ea spune că l'a înșelat cu mai mulți și nu numai cu Antoniu cu care a surprins-o Mărineanu.

Sbuciumul femeii care ciarcă cu toate mijloacele să facă pe soțul ei să nu transcrie divorțul, apoi mânia ce o cuprinde când aude din gura bărbatului că a transcris divorțul au fost foarte bine redade de d-șoara Rely Popa-Radu, a cărei talent artistic este în dezvoltare continuă. De asemenea bine a predat și d-nul Iuliu Dan rolul omului care să îndoește, că femeia sa este vinovată, convins însă de vinovăția ei este firm hotărât să transcrie divorțul.

Un punct înălțător de suflet a fost punct 2, cântecele executate de d-na Elena Jiga. Cu vocea-i sonoră și plăcută a cauzat o deosebită plăcere publicului doritor de cântece frumoase românești. După executarea alor trei cântece; *Doina de I. Scarlatescu*, *Ști tu bade ce mi-ai spus de T. Brediceanu* și *Vai mândruță dragi ne-avem de G. Dima*, la aplauzele nesfârșite ale publicului a trebuit să mai cânte încă două bucăți, După ochi ca murile de T. Brediceanu și *Ști tu mândră ce ți-am spus de G. Dima*.

Poemul feeric, în care o zină este preschimbata de un vrăjitor într'o bătrână fiindcă nu a voit să-l iubească, trebuie să rătăcească până va afla un tinăr care nu a sărutat încă pe nime ci pe ea o va săruta mai întâi — ca să-și recapete tinerețea, află pe Pierrot copil sburdalnic într'o pădure petrecându-și. El roagă să o sărute, iar după o sărută se preschimbă de nou în zină frumoasă, pe care acum Pierrot ar voi să o aibă de nevastă. Zina auzind cântecele surorilor sale îi dă lui Pierrot sărutarea înapoi și aleargă la surorile sale.

Jocul pățimăș a zinei care umblă să-și recapete frumusețea și dorința de a fi iarăși cu soațele sale a fost foarte bine redat de d-șoara Eugenia Popa-Radu. De asemenea a fost foarte bine redat rolul copilului sburdalnic Pierrot și desperarea acestuia după zină de d-șoara Mița Florea. Notăm că po-

emul fiind scris în versuri a fost foarte greu de predat, cu toate acestea a fost foarte bine predate de d-șoarele diletante.

Poezia lui Duiliu Zamfirescu, *Harpista*, a fost cu mult simț și foarte bine interpretată de d-șoara Rely Popa-Radu.

Ultimul punct, au fost Monoloagele predate de d-l Calmusky. Cine nu cunoaște pe d-l Calmusky?! Cine l'a văzut numai apărând pe scenă și să nu rădă? Dumnealui este o forță de primul rang, ca comic. Care ar putea să-și rețină răsul când predă pe *Țiganul la teorie*, *Sămburile*, sau pe *Coana Manda își plânge bărbatul*, etc.

Dansul a durat până dimineața.

Raportor.

NOUTĂȚI.

— **Boala Monarhului nostru.** De Vineri începând starea nesatisfăcătoare a monarhului Francisc Iosif începuse a răspândi îngrijorări. Medicii au constatat că în urma unei răceli i se formase un focar de catar în locul superior al plămânului drept. În zilele din urmă însă starea monarhului a început a da spre bine, așa că din ultimul buletin medical, de ieri, rezultă că, după un somn liniștit peste noapte, atât starea forțelor cât și pofta de mâncare a monarhului au sporit. Medicul de Curte Dr. Kerzl a declarat, că orice pericol poate fi considerat ca trecut.

— **Starea sănătății principelui Ferdinand al României.** A. S. R. principele Ferdinand al României își contractase acum câteva zile o răceală, care începea a fi tot mai pronunțată. A. S. R. se află acum aproape complet restabilit. Totuși, ca măsură de precauțiune, medicii i-au prescris câteva zile de odihnă.

— **Conferințele Asociațiunii.** Din ciclul de conferințe publice aranjate de „Asociațiune”, Duminică în 13/26 l. crt. (Duminica Tomii) se va ține cea din urmă prin dl prof. universitar Simion Mehedinți

Trei pilde frumoase despre rugăciune.

Iisus Christos, între alte multe învățături, a dat și aceasta ucenicilor săi, arătându-le cum să se roage cu osârdie și cu răvnă, zicându-le: *»Cereți și se va da vouă; căutați și veți afla; bateți, și se va deschide vouă. Că tot cel ce cere, ia, și cel ce caută află, și celui ce bate, i se va deschide»*. Și aceste cuvinte simple, dar pline de învățături înțelepte, Mântuitorul le-a tălcuit mai pe larg prin aceste trei pilde:

1. »Care este omul acela dintre noi dela care de va cere fiul lui pâine, au doară piatră îi va da lui? Sau de va cere pește, au doară șerpe îi va da lui? Deci, dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai vărtos tatăl nostru cel din ceruri, va da cele bune celor ce cer dela dânsul? (Mateiu VII, 7—11). După cum copilul care roagă pe tatăl său pentru tot ce-i trebuie, primește dela acesta lucruri care-i trebuiesc și-i folosesc în viață, iar nu de cele care-l vatămă, tot așa și bunul Dumnezeu care este mai darnic și mai îndurător decât oamenii, dă tuturor celor ce-i cer bunătați îmbelșugate, sufletește și trupește.

Numai noi oamenii se cade să fim credincioși și cu inimă bună și să ne ru-

găm Lui fierbinte și să fim siguri că va împlini cererea noastră cea bună.

2. »Socotiți, că unul din noi ar avea un prieten, și la miezul nopții ar veni către el zicând: prietene, împrumută-mă cu trei pâini, fiindcă acum îmi veni un prieten din călătorie, căruia nu am ce să-i dau să mănânce. Iar prietenul cel din casă i-ar răspunde: nu mă supăra, căci ușa de aci am incuiat o, și copiii mei acum dorm în pat cu mine. Nu pot să mă scol, ca să-ți dau pâini. Dar dacă prietenul cel ce stă afară, nu ar înceta bătând la ușă, adevăr zic vouă că de nu s'ar scula pentru prieteneșug să-i deschidă, dar pentru stăruința și obrăznicia lui, s'ar scula ca să-i dea câte îi va trebui?».

Dacă unii oameni, de nevoie și de silă se îndură ca să dea semenilor lor câte ceva, când aceștia cer ceva cu stăruință și cu răbdare, apoi cu atât mai mult Dumnezeu care nu se scârbește de rugăciunea robilor săi, ne va da cu prisosința tot ce vom cere spre binele nostru sufleteș și trupesc. Și dacă El nu ne-a împlinit cererea în clipa rugăciunii, să nu credem că ne-a uitat. Când nu ne vom aștepta, atunci va trimite ajutorul său.

3. »Într'o cetate era un oarecare jude-

cător, carele de Dumnezeu nu se temea și de om nu se rușina. Era și o văduvă oarecare în cetatea aceea, și venea la dânsul zicând: Izbăvește-mă de părășul (vrăjmașul) meu. Și nu vrea multă vreme; iar după aceea a zis întru sine (judecătorul): de și de Dumnezeu nu mă tem și de om nu mă rușinez, dar pentru că îmi face supărare văduva aceasta, o voi izbăvi (scăpa) pe ea ca nu până în sfârșit (mereu) venind, să mă supere. Și a zis Domnul: Auziți ce grăește judecătorul nedrept? Dar Dumnezeu, au nu va face izbăvire aleșilor săi cari strigă către dânsul ziua și noaptea, de și îndelung îi rabdă pe dânsii? Zic vouă că va face izbăvirea lor curând». (Luca XVIII, 2—8).

Această pildă, mai mult decât celelalte două, ne arată în chip neîndoelnic, că rugăciunea stăruitoare, în tot deauna are un bun sfârșit, că cel ce se roagă cu căldura inimii sale și cu multă smerenie, acela nu va rămânea nemângăiat.

Albina.

(Va urma).

care va vorbi despre cultura românească în veacul al XIX-lea. Taxa de intrare se lasă la libera dispoziție a publicului. Beneficiul este destinat pentru augmentarea fundațiunii ziariștilor români. Conferența se va ține în sala Muzeului Asociațiunii dela orele 7—8½ p. m.

— **Congresul naționalităților și deputații noștri.** După cum scriu ziarele ungurești în chestia convocării a congresului naționalităților Dr. Mihali și Dr. Vaida a zis următoarele:

Partidul național român are o subcomisiune, care pregătește congresul tuturor naționalităților. Lucrările acestui congres sunt atât de înaintate, încât congresul se va întruni cu toată siguranța. Deocamdată însă nu știm când. În privința aceasta nu s'a luat încă nici o hotărâre.

— **Mobilizarea armatei albaneze.** Agravându-se situația în Albania consiliul de miniștri albanezi a hotărât să mobilizeze 20.000 Albanezi.

— **Un puternic incendiu** a izbucnit în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă la fabrica de vagoane din Dobrișin. Atelierul Nr. 5 împreună cu toate vagoanele aduse acolo pentru reparație a fost distrus de foc. Au ars 130 vagoane de povară, 4 vagoane pentru persoane și 45 vagoane Pullmann. Cauzele focului nu se cunosc încă. Pagubele se urcă la un milion și jumătate coroane.

— **O ciocnire de aeroplane** a avut loc Duminecă, la aerodromul din Paris. Un monoplan condus de aviatorul Deroeye, care avea ca pasager pe D'Albin s'a ciocnit cu un alt aparat pilotat de Bidaut al cărui pasager era Peladian. Aparatul lui Deroeye a explodat și atât pilotul cât și pasagerul său și-au pierdut viața, cadavrele lor fiind aproape complet carbonizate. Bidaut cu pasagerul său au fost grav răniți.

— **Executat.** Gheorghe Rozor osândit la moarte prin ștreang pentru uciderea părinților săi, a fost executat Miercuri dimineața în curtea arestului dela Alba-Iulia.

— **S'a pierdut o cheie** de aur, dela un ceas de buzunar, a doua zi de Paști, cheia e lungăreață, cu piatră de granit, cu capul rotund, și împrejur cu bumbi de aur ca măgelele, cinstitul aflător este rugat a o preda la Redacția noastră, pentru care bunătate va primi o remunerație.

— **S'a pierdut o mână** murgă de 2 ani, potcovită, și un mânz negru de un an, de pe hotarul comunei Ileni. Cei ce îi vor afla să binevoiască a înștiința pe stăpânul lor Samoilă Metea din Ileni, dela care va primi o remunerație.

— **Aviz către publicul Român.** Cunosând multe lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un **Birou de informații** ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român, în ori care afacere ce să ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministerului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijloacele împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri. Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoară, moară, mașini de îmblătit mănate cu locomobil, cu motor, cu cai, ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu, ori iarbă, pentru adunatul fânului, ori despoierea cucuruzului, pluguri, etc., să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate acestea plătibile în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țaranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de agenți jidovi cari vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mănăta cu mâna, care macină 100 kg. făină pe zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvizitele economice. Cu stimă: **L. OLARIU**, Budapest, II., Margit-körút 11.

— **Vedere mondială!** Societatea aleasă de cel mai strălucit și mai renumit circ a lui Barnum și Bailey, Circul Környöt Brothers. Cel mai elegant circ european, întreprinderea cea mai mare va da o mare reprezentare de gală. Cu tren separat va sosi în Făgăraș, și în aceeași zi va da o producțiune cu program foarte interesant și variat. Aceasta întreprindere nu numai prin reclame, cum fac circurile mici și dubioase, ci prin producțiuni și program de primul rang, compus după renumiți mondiali europeni, va avea reurintă neștearsă asupra publicului. — În deosebi este pus mare pont pentru îmblănzirea cailor și alte animale, apoi are jockey neîntrețuți. Nimic ce se va arăta din programul reprezentațiunii, încă nu s'au văzut în Făgăraș. Amintim că circul are propriul său conduct electric și muzică proprie. — Bilete se pot cumpăra în ziua sosirii dela 10 ore în cupeul prim. În ziua sosirii mare retragere de gală pe străzile orașului.

x Deja cu sute de ani înainte de aceasta numărăși învățați și-au frământat creeri cu **lungirea vieții omenești**, pentru care scop au cercat să amestece diverse fluide și elixiri. Aceste încercări, firește, au rămas fără rezultatul dorit, dar au statorit că omul, își poate ține trupul său în deplină sănătate până la sfârșitul vieții sale, dacă folosește **balzumul farmacistului Thierry A.**, precum și **unsoarea** numită **Centifolia**. Aceste două elemente au o influință neasemănată de mare asupra durerilor de stomac, sgârșiturilor, a simptomelor tusei, a aprinderii și a rănilor, la care se poate aplica cu succes îmbucurător. Elementele acestea își păstrează nealterată influința lor, în butul oricărui inconvenient și nu se strică niciodată. Să băgăm însă bine de seamă, ca să fie adevaratul preparat a lui Thierry, nu cumva să folosim imitațiile medicinei aceștia.

Misiunile populare din Făgăraș.

Sub titlul „Mistificarea unui adevăr istoric“ a apărut în Nr. 14 a. c. al foii „Olteanul“ o scrisoare, în care Părintele „Nicolae Borzea de Vist, parohul Făgărașului etc. etc.“, „mistificând“ lucrurile în mod îngrozitor, îndreaptă un atac, ce e drept de tot

Fata cu 5 pețitori și servitorul.

piesă teatrală-dramatică populară în 3 acte.

(10)

(Urmare)

SCENA X.

(Cei de sus și Nuța).

Nuța. Ah, bună seara Flore!

Flore. (se scoală și dă mâna cu ea)

Bună seara lele Nuța.

Nuța. Îți place de fata noastră?

Flore. Da, îmi place, cum să nu îmi placă lele Nuța, doar pentru aceea o iau de nevastă pentru că îmi place.

Nuța. D'apoi să vă ajute D-zeu.

Fl. și El. Mulțumim, mulțumim.

Ion. Ar trebui tu muiere să aduci cina în lăuntru ca să mâncăm că vezi bine e cam târziu, tu Flore ai cinat?

Flore. Da, am cinat, vă mulțumesc, pentru mine nu vă osteniți.

Nuța. Da vei putea să mănâci bare-mi o clătită?

Flore. Nu, nu lele Nuța, zău sunt sătul, fără merg acum și eu acasă, ca să mai vorbesc și cu ai noștri, ca să ne pregătim de credință pe Duminecă.

Ion. Da, da, o fi bine să vă pregătiți, ca nunta să poată fi până în post.

Elenuța. Și când vii apoi aici?

Flore. D'apoi eu viu mâne dimineață îndată, ca să vă știu spune, ori ș'a ori ș'a.

Nuța. Da, să vii atunci dimineață.

Flore. cum să nu viu lele Nuța (merge, Elenuța merge tot povestind cu el, și-l petrece până afară).

Ion. Țisă'n pare ție de Flore ăsta, că ce fel de fecior e tu muiere?

Nuța. Mie-mi place de el, că-i om frumos, precum văd, că și Elenuței îi place.

Ion. Ar trebui să mergi tu Nuța să aduci cina în lăuntru, ca să cinăm, că uite e vremea de culcat și eu încă nici nu am cinat.

Nuța. Ba să mergem, să mergem să cinăm în culină că îi cald cum am gătit mâncarea, aici îi rece, și mai nici poftă de mâncare.

Ion. Da zău tu bine zici, o fi mai bine în culină, să sting lampa și să mergem.

Nuța. Da, da, stinge-o să mergem la cină (badea Ion stinge lampa și merg apoi la cină).

(Cortina).

Actul III.

(Odaia e curățită și împodobită frumos de nuntă; pe pereți icoane, oglindă, în mijloc o masă și 6 scaune, în fund o laviță lungă. E ziua).

SCENA I.

(Ion, Teodor și un poștaş).

Ion (singur). Iată numai, că acuma ne pregătim de nuntă și mirele ca 'n palmă, nici nu vine să ne spue că pentru-ce nu poate veni, nici nu ne scrie, nici nimic fata asta a noastră, Elenuța, stă ca bătută de ploaie, aici plânge, aici se vaită că nu-i vine mirele și că s'au lepădat și de Teodor, de drăguțul ei, și acum nu e în casă nici afară, numai așa ca părul în gard, cu toate e bine că Teodor nu știe de asta nimic, căci să știe, hăi, ce-ar mai face, ba că nici că s'ar mai uita încoace cătră casa noastră. D'apoi ce să faci, fata nu-i ca un fecior, să zici că dacă nu să însoară azi, să însoară mâne, dacă nu mâne, poimâne, ci caută să o măriți când își capătă om și... (Teodor intră.)

Teodor. Bună ziua, bade Ioane!

Ion. Noroc să-ți dea Dumnezeu, Teodore! Nu te-ai întâlnit cumva azi cu Florea?

Teodor. Da pentruce?

Ion. Da pentru nimica toată, aș avea

neputincios, dar plin de ură cu adevărat grecească, asupra bisericii greco-catolice.

Scrisoarea aceasta e ținută într'un ton, a cărui vreme a trecut de multișor, se vede, fără ca P. Nicolae Borzea să fi băgat de seamă, — și care ton o face nevrednică de discuție publică și respective de un răspuns.

Mai sunt apoi și alte motive mai mult de ordin personal, cunoscute foarte bine atât Părintelui Nicolae Borzea, cât și altora, pentru cari motive, nu me pot cobori la o discuțiune cu dânsul.

Fiind însă vorba despre o afacere ținătoare de viața pastorală din parohia greco-catolică a Făgărașului, adevărat de o afacere de interes public, a cărei grije zace în răspunderea subscrierului, apoi pentru că nici unul dintre cetitorii acestei foi să nu poată fi dus în rătăcire cu privire la puterea și prețul celor cuprinse în scrisoarea pomenită a P. Nicolae Borzea, din considerare față de acești cetitori, me simt dator să fac următoarele reflexiuni:

1. P. Nicolae Borzea în scrisoarea, de care e vorba, voește să restabilească „adevărul istoric“, cumcă „biserica strămoșească“ a neamului românesc ar fi biserica greco-orientală și nu cea greco-catolică, precum pretinde a susține un articol din Nr. 12 a. c. al „Olteanului“, în care sunt îndemnați credincioșii greco-catolici din Făgăraș, ca să iee parte la misiunile populare.

Restabilirea acestui „adevăr istoric“ însă este numai un pretext, de care P. Nicolae Borzea s'a folosit, pentru că să poată face o erupțiune contra bisericii greco-catolice și prin aceasta să-și procure mângâierea închipuită, că a paralizat efectul misiunilor populare, ce s'au ținut în biserica greco-catolică din Făgăraș.

Aceasta se vede din întreg cuprinsul scrisorii P. Nicolae Borzea, precum și de acolo, că numai așa din bun senin se acată de „legea strămoșească“ pomenită în articolul „Biserica e mântuitoarea neamului nostru“ din Nr. 12 al „Olteanului“, precând cred, că nu me înșel, dacă susțin, că autorul

acelui articol nicidecât n'a avut de gând să facă istorie. Părintelui Nicolae Borzea, se vede, că i-a fost greu să combată direct misiunile populare, de aceea a luat-o pe de laturi. Nici nu-și bate mult capul, ca să dovedească „adevărul acesta istoric“, — ci îl enunță ca o chestiune „încheiată rezolvată pentru știință“ și-l acopere cu numele ilustre ale D-lor Dr. N. Dobrescu, Onciu, V. Pârvan, N. Iorga, iar ceea ce citează dela D-l N. Iorga și dela D-l Ion Ursu n'are nimic a face cu fapte istorice și nu dovedește deloc ceea ce susține dânsul.

Dacă însă P. Nicolae Borzea ține cu orice preț să fie în curat cu chestiunea bisericii strămoșești a neamului românesc, atunci i recomand o cale cu mult mai sigură și mai ușoară, decât studiile istorice ale bărbatilor pomeniți mai sus. Noi adevărat, neamul românesc, avem o mulțime de strămoși, dintre cari unii foarte îndepărtați. Cu șirul strămoșilor noștri putem merge îndărăt cel puțin până la bătrânul Aeneas, care a scăpat din cetatea Troia și ducând cu sine pe zeii sei de casă, după cunoscutele peripeții s'a așezat în Latium și din acest așezământ s'a dezvoltat poporul roman, care laolaltă cu Dacii asemenea sunt strămoșii noștri, apoi ar urma fazele neamului românesc din întreaga eră creștină.

Strămoșii aceștia ai noștri n'au avut aceeași lege, aceeași biserică. Ba bisericile și legile lor nici barem nu samănă una cu alta, așa încât din ele să putem frământa o biserică strămoșească, în care să se cuprindă, cel puțin în părțile esențiale, bisericile tuturor strămoșilor noștri. A adopta apoi numai una dintre bisericile strămoșilor noștri, ar fi o impietate și nedreptate față de celelalte biserici strămoșești; cel mult atâta drept am avea în privința aceasta, ca să le cântărim după vechime, să primim adevărat pe cea mai veche dintre bisericile strămoșești, deoarece, dacă-i vorba de ceva strămoșesc, apoi ceea ce e mai vechiu este mai prețios și mai respectabil.

Iată unde ajungem cu »biserica strămoșească«.

Sum sigur, că P. Nicolae Borzea îmi va reflecta cel de'tâi, că cu aceasta voi să-mi bat joc de „biserica strămoșească“, de aceea me grăbesc a declara, că departe dela mine așa ceva. *Nu voesc să-mi bat joc, dar aș dori să priceapă oricine, cât de seacă, și puțin cuprinzătoare este fraza cu »biserica strămoșească« mai ales în gura unui preot.*

Domnul Christos n'a întemeiat aici pe pământ o biserică »strămoșească«, ci biserica întemeiată de El este: una, sfântă catolică (după frații gr. ort. „sobornicească“, care tot același înțeles trebuie să-l aibă ca și „catolică“) și apostolică. Acestea note le întrunește biserica mântuitoare, întemeiată de D-l Christos, și acestea sunt notele bisericii noastre greco-catolice. Numai în urma acestor note poate fi vorba despre însușirea bisericii de strămoșească și românească, pentru că o biserică numai atâta vreme își poate împlini chemarea de biserică națională și strămoșească, — câtă vreme întrunește însușirile, cu cari a fost înzestrată de D-l Christos. Biserica greco-catolică totdeauna a întrunit condițiunile acestea și ca atare, nu numai că n'a încetat a fi biserică românească, ci a vărsat adevărate râuri de binefaceri pentru viața și propășirea națională a întreg neamului românesc. Chiar din autorii citați de P. Nicolae Borzea se poate vedea, că din ceea ce este și are astăzi neamul românesc, cât de mult este a se mulțami bisericii greco-catolice, și dacă partea aceasta s'ar asemăna cu partea ce este a se mulțami bisericii greco-orientale, — de bună samă, că biserica gr. catolică ar stă cu fală în fața cumpenii. — Viitorul e în mâna lui Dumnezeu, dar despre aceea putem fi siguri, că neamul românesc, dacă nu din alte motive, cel puțin din instinctul de conservare, va primi și pe venitor serviciile și binefacerile bisericii greco-catolice, în butul tuturor inamicilor acestei biserici. Ba cu cât se vor întări popoarele slave din vecinătatea noastră, cu atât neamul românesc va fi mai mult avizat a se apropiă de biserica Romei, care-i va putea servi de baricadă ne-

o vorbă cu el, și-l tot aștept de azi dimineață și nu mai vine.

Teodor. (aparte) Cam înțeleg. (cătră el) Spune-mi ce ai cu Florea, c'apoi îți spun unde să află el!

Ion. D'apoi dacă ști spune mi, și-apoi și eu îți voi spune ce am cu Florea.

Teodor. Nu glumești, bade ioane?

Ion. De ce să glumesc!

Teodor. Pentru că mă întreb!

Ion. De bună seamă nu glumesc, eu ce vorbesc e vorbită!

Teodor. Bine bade ioane. Vei ști că Florea s'a... (un poștaş intră).

Poștaşul (intră cu mai multe cărți subsoară și în spate cu o straiță plină de cărți și tot caută epistola lui badea Ion și n'o găsește).

Ion. Da ce-mi aduci, bani sau vre-o carte?

Poștaşul. O carte îți aduc și nu știu unde am pus-o că n'o găsesc, că zău dacă aș găsi-o acum, tocmai în apă aș arunca-o. (O găsește) Uite-o, bat'o s'o bată, că-i aici. (O aruncă jos și ese grăbit).

Ion. (ia cartea de jos și o desface). Uite Teodor, tu ști să cetești, fi bun și cetește-mi cartea aceasta.

Teodor. (ia cartea și cetește):

Bade ioane!

De oarece am avut foarte mult de lucru nu am putut să viu la Dvoastră, vă rog fiți pe pace. Eu sunt pregătit de nuntă și pe luni ce vine să fiți gata și Dvoastră. Zestre îmi dați cât am zis eu când am fost acolo. Vă salută

Florea Țățână.

(încremenește îndată ce cetește și zice cam năcăjit cătră badea Ion:) Ce-ați tăcut pentru D-zeu, nu ve-ți vrea să dați pe Elenuța de nevastă lui Florea?

Ion. D'apoi ce să facem, caută să o dăm după cine o cere, văd că tu nu mai zici nimic.

Teodor. Bade ioane!

Ion. Aud!

Teodor. Fiindcă suntem între patru ochi, vreau să-ți spun, că eu vreau să iau pe Elenuța de nevastă, de oarece mi foarte dragă. Dacă aș ști că nu va fi a mea, atunci mi-aș lua viața.

Ion. Bine Teodore. Stai acum că eu mă duc să-i spun și muierei și fetei, căci fără ele nu pot face nimic.

Teodor. Bine, bade ioane, te aștept.

Ion (voind să iasă) Iată sunt înapoi... Dar uite că era să uit cartea. Dă-o înapoi să o duc să o cetească și ele.

Teodor. Lasă, bade ioane, cartea aici, căci i voi arăta-o eu Elenuței.

Ion. D'apoi fie dar voia ta, eu plec. (iese la stânga, Petru intră dela dreapta).

SCENA II.

Teodor și Petru.

Petru. Noroc Teodore!

Teodor. Să trăiești Petre, dar cum o mai dai cu lumea?

Petru. Da, ia, cât mai bine, cât mai rău. Teodore, am auzit ceva și fiindcă ne avem bine îți spun, ca să n'o pățești.

Teodor (înfiorat) Ce-ai auzit?

Petru. Eri pe seară, veneam de prin sat și iată (tot trăgând cu ochiul) că mă întâlnesc cu Florea și Gligor, însă ei nu m'au cunoscut, și vorbeau între ei că de te-ar prinde are să-ți tragă o bătaie bună, pentru că Elenuța nu vrea să se mărite după Florea până ce te știe pe tine neînsurat. A zis că atâta te va păzi până va pune mâna pe tine.

Teodor (mănios:) Apoi decât să mă bată tocmai pentru o fată, mai bine mă duc și-i spun lui Florea că i-o las lui, iar lui badea Ion îi voi spune că de azi înainte nu mai am nimic cu fata dumnealui.

(Va urma).

biruită în fața potopului slavilor. Dar abs-trăgând dela aceasta, oare nu cultura apu-seană, în special cea întemeiată de biserica Romei este singură potrivită culturai și fiin-ței noastre, de români-latini, — față de cul-tura slavă ori greco-bizantină?

Așadar să nu dăm importanță neme-ritată frazei „biserica strămoșească”, și dacă e vorba de biserica greco-catolică, să știe orișicine, că biserica aceasta își are notele ei pecetluite de *DI Christos și în calitatea aceasta, pe lângă lucrul cel mare al mân-tuirii sufletelor, împlinește și chemarea de biserica strămoșească și națională, vărsând binefacerile culturii naționale asupra nea-mului românesc în trecut, și cu voia lui Dumnezeu, în măsură și mai mare în venitor.*

2. Face P. Nicolae Borzea imputarea, că între credincioșii greco-catolici sunt mulți cu nume ungurești și anume din pricina, că greco-catolicii „s'au coreit prin căsătorii cu streinii”. Dar oare pentru greco-orientalii, cari în număr cel puțin tot atât de mare ca și greco-catolicii, au aceleași nume străine, oare tot biserica gr. catolică poartă vina?

Mi se pare atât de copilăresc argumen-tul acesta, încât sum sigur, că numai zimbet poate să stârnească ori și cui, de aceea me mărginesc a întreba pe stimații cetitori, că ce găsec a fi românesc în atributul „*de Vist*”, cu care P-lui Nicolae Borzea îi place — nu voi să discut că cu drept ori fără drept — să-și împodobească numele? Din atributul ace-asta neromânesc s'ar părea, că în adâncul sufletului seu și dânsul înclină spre sfânta Unire, — dacă stă argumentul dânsului cu numele streine ale greco-catolicilor.

3. In pasagiul ultim al scrisorii sale P. Nicolae Borzea lovește cuiul în cap, osân-dind direct misiunile populare. Și fiindcă pa-sagiul acesta este destul de confus, aflu de lipsă să-l reproduc întreg aici:

„Să se știe totodată și aceea, că în bi-serica strămoșească ortodoxă sunt legi bise-ricesti — canoane — există un tipic sigur, după care se țin slujbele dumnezeesti și nu sunt supuse acestea schimbărilor, cum sunt ele în biserica catolică papistașă, pe care o imită uniții, desvoldând și ei activitate — vezi Doamne — prin așa numitele „misiuni populare (sic!)”, al căror program să pot vedea la sfârșitul articolului de fond, publi-cat tendențios pentru seducerea Românilor, ce-l cetesc, la idei greșite”.

Așadar după P. Nicolae Borzea misi-unile populare ar fi o „imitație după biserica catolică papistașă”, prin ele „sunt supuse schimbărilor legile bisericești — canoanele — și tipicul sigur, după care se țin slujbele dumnezeesti”, iar „Românii sunt seduși la idei greșite”. Și pentruca să se incunjure toate urmările acestea, „în Biserica strămo-șească ortodoxă” nu se țin misiuni populare.

Cred că destul de credincios am redat aici înțelesul pasagiului citat mai la deal. Se vede că P. Nicolae Borzea e în mare ră-tăcire în ce privește misiunile populare, de vremece la misiunile populare pe lângă ob-servarea strictă a legilor bisericești — canoanelor — și pe lângă îndeplinirea tuturor slujbelor prescrise de tipicul bisericești, — se predică cuvântul lui Dumnezeu și se admini-strează credincioșilor sfintele taine, mai ales s. penitintă și s. împărtașanie. Așadar nu numai că nu se schimbă legile bisericești — canoanele — și tipicul, ci acestora li se dă vieață și cuprins prin aceea, că se întărește credința oamenilor și se conduc la pocăință.

In misiunile populare se împlinește în modul cel mai intensiv porunca Mântuitorului: „*Mer-geți în toată lumea, vestiți Evangelia la toată zidirea*”, (Marcu 16, 15.) după cuvîn-tele s. Pavel din epistola către Romani (10, 13.) „*Că tot oricarele va chema numele Do-mnului se va mântui. Cum dară vor che-mă, întru carele nu au crezut, și cum vor crede aceluia, de carele nu au auzit, și cum vor auzi fără de propovăduitor?*”

Preotul, carele în activitatea sa pasto-rală se mărginește la împlinirea, — fie oricât de punctuoasă, — a prescrișelor tipicului, se aseamănă cu cărturarii și fariseii, cărora le face D-l Christos imputare zicându-le, că „*cu-rății păharul și blidul din afară, ... închi-deși împărăția cerurilor înaintea oamenil-or: că voi nu intrați: nici pe ceice intra-nu-i lăsați să între*”, și pe cari îi osândește cu asprime zicându-le: „*vai voaue... fă-țarnici, nebunilor și orbilor... șerpi, pui de năpârcă*”. (Mateiu 23.)

Fiind deci misiunile populare un lucru atât de folositor și atât de important pentru mântuirea sufletelor, nu se poate admite, ca cineva — mai ales preot fiind — să le poată condamna, decât din ignoranță crassă. In ca-zul nostru însă nu poate avea loc decât ig-noranță vinovată, pentrucă nu poate fi escu-zată ignoranța într'un lucru ca și acesta la un preot, care-și poate scrie sub nume titu-lele sunătoare de *protopop... deputat la si-nodul arhidiecezan și la congresul național bisericesc*. Și ignoranța aceasta e cu atât mai compromițătoare, cu cât e știut, că *cu totul altcum apreftează misiunile populare superiorii P-lui Nicolae Borzea*, și când dânsul s'ar putea convinge despre însemnă-tatea și prețul lor, chiar dela credincioși de ai săi, cari în număr destul de respectabil au avut norocul să iee parte la misiunile po-polare ținute în biserica greco-catolică din Făgăraș.

Dar ca să nu mi-se poată face imputarea, cumcă aș fi preocupat, aduc aici un judecă-tor, căruia de sigur nu i-se poate face impu-tarea aceasta, anume revista bisericească gr. ort. dela Arad „Biserica și școala”, din care (după „Transilvania” Nr. 3—1914) reproduc următoarele:

„Este știut, că nu se poate păstori, de-cât prin cuvânt eșit din inimă sinceră și, du-rere în biserica noastră acest cuvânt ră-sună rar.

Putem zice fără teamă de a nu spune adevărul, că biserica noastră ca vieață pa-storală a decăzut într'o somnolență îngrozi-toare, într'un șablonism rigid, mărginit de in-degetările rituale strict necesare din Litur-gier și Molitvelnic.

Suntem pe cale să ne perdem duhul dă-tător de vieață și să rămânem cu formalis-mele, cari fără duh nu edifică, ci ruinează....”

Iată o *icoană credincioasă a activi-tății pastorale din biserica gr. ort., și de-odată o osândă nemiloasă dar binemeri-tată și P-lui Nicolae Borzea, care are cu-ragiul să combată misiunile populare.*

4. Mai amintește P. Nicolae Borzea de-spre deviza „scopul sfințește mijloacele”, de-viză născocită din partea protestanților și pusă în conta jesuiților. Se vede însă că dânsul nu știe, că deviza aceasta nici odată nu a fost dovedită de nimenea, și că e con-damnata de morala creștină catolică; de altă parte însă dânsul în scrisoarea de care se tractează aici pune deviza aceasta în praxă, întrucât *scrisoarea e plină de ură, de per-*

vertiri și de ignoranță vinovată, — carr-nici odată nu se sfințesc, oricât de pra-voșlabbnic ar fi scopul, în folosul căruia se întrebuintează.

Făgăraș la 22 April 1914.

Jacob Popa
paroh-vicar for. arhiieppesc
al Făgărașului.

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Piața de bucate din Făgăraș

24 Aprilie n. 1914.

Grâu	pro 100 klgr. cor.	26.—
Secară	» » » » »	19.—
Ovăs	» » » » »	12.—
Orz	» » » » »	13.—
Cucuruz vechiu » » » » »		16.—

No. 520/914 not.

Edict de esarândare.

Casele de cărciumă ale comunei Bethlen (ct. Fogaras) constatătoare din 2 localuri de cărciumă, 1 local de prăvălie, 2 odăi de locuit, 1 bucătărie 2 pivnițe, 1 magazin de bucate — dimpreună cu edificii economice co-răspunzătoare, și o grădină de legumi în extensiune de circa 1 jug. catastral să esarândează pe calea licitațiunii pu-blice, ce să va ținea la casa comuna-lă în 28 Aprilie 1914 la orele 1 p. m. pe timpul din 1 Maiu a. c. până în 31 Decemvrie 1916.

Prețul de strigare 1000 coroane, vadium 10%.

Condițiunile mai amănunțite să pot afla în cancelaria notarială.

Bethlen la 17 Aprilie 1914.

Primăria comunală.

Recomand On. public din loc și jur

Mobile complete

pentru odăi de dormit și sufragerie efectuate în atelierul nostru propriu, și se vând cu prețuri ieftine. Se pot vedea în depositul nostru din

ulița Honvezilor.

Frații PÉTERFI.

Să fi cu minte la gătimea mâncărilor!

Acesta e principiu modern a econoa-melor. Receptele secrete de mult și-au trecut timpul. Astăzi principiu e-conoamelor s'a schimbat, ținta e să gătească mâncări gustoase și bnne, pentru acea econoamele bune folosesc numai pravul lui Dr. Oether, deoare-ce se cruță timp, muncă și ban, mai sigură, că *prăjiturile i succede*. Acest mijloc de cuhnă e cel mai ascelent, mai nimerit și bun e cel cu capacul alb. Acest capac atrage atenția eco-noamelor asupra „*să fierbi cu mnte.*”

„OLTEANUL”, foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. (vis-à-vis de pi'oa Amsei). — Pecum și la LIBRĂRIA A. A. Stanculescu, Bulevardul Elisabeta Nr. 5. (Palatul Eforiei) București.

Intreprindere mondială.

Numai 2 zile!

Petru primadată în Europa.

Număr mare de cai, cămile, urși și elefanți!!
**Societatea CIRCULUI american a lui
 Környöt Brothers și alui Barnum Bailey**

din cele mai strălucite și eminente puteri, stă **numai 2 zile**. Circul cel mai frumos și mai mare european. Aduce la plăcuta cunoștință a m. onor. public, din loc și împrejurime, că cu toată societatea va sosi din Budapesta în 7 Maiu, cu tren separat, în Făgăraș și în 7 și 8 Maiu la 8 oare seara va da o

MARE REPRESENTAȚIE DE GALĂ

Reprezentările se vor da **numai în 2 zile**, care vor întrece toate producțiunile văzute până acum. In 7-lea Maiu la 4 oare d. a. va fi o mare retragere de gală pe stradele orașului.

Vineri se vor da 2 mari reprezentațiuni de adio.

Zilnic, începând dela 10 oare vor fi probe publice, pe lângă antrée de 20 filleri.

Intreprinderea noastră să nu fie confundată cu altele circuri ambulante. Producțiunile noastre încă în nici într'un circ nu sau arătat. — Biletele de intrare să pot cumpăra în ziua sosirii dela 10 oare a. m. în cupeul Nr. 1. fața locului. — Mai detaliate deslușiri să pot vedea pe afișe.

Pentru primadată în Europa.

Numai 2 zile.

Intreprindere mondială.

DANIEL HAUPT Făgăraș

piața mare Francisc Iosif, lângă casele dlui dr. Șenchea.

Recomand mult On. public din loc și dela sate bine asortat și renumitul

Magazin

de FERĂRIE, de VASE pentru cuhnă, și de UNELTE (re-cuisite) pentru toate branșele de industrie, și economie.

Puști. Revolvere și patroane etc. Cuțite, Rezușuri, Pile cu marcă, Clește și Ciocane.

Lanțuri de totfelul și cuie de drot și de fer. Castroane și oale din blech și tuci smălțuite dela 1/4 litru până la 30 de litre. — Ghilauă și sfledere pentru mecanici (lăcătuși) și rotari dela 16 fil. până la 12 cor. buc.

Cine cumpără din prăvălia mea se va convinge că numai articole bune, tari și solide să află și să vând cu prețurile cele mai convenabile. — Serviciu culant și prompt.

Rog Onor. public de o cercetare număroasă și de binevoitorul sprijin, sunt cu deosebită stimă

DANIEL HAUPT, comerciant.

Masini

de săpat, de tăiat fân, paie și napi de sfărmat cucuruz, de sflederit, PLUGURI de fier, Grape, Sfledere pentru fer și lemne. Nocovalme, divano, firestreie de mână și de șogere. — Mașini de fiert (Sobe) din bleh și tuci. — Mașini de tuns. Briceje de ras. Zaruri (lăcate) pentru uși, ferestri, coastene și lazi dela 30 fil. în sus până la 6 coroane bucata.

Văpsăli

gata în oleiu, în toate colorile, pentru podini, uși, ferestri, pentru fier, blech, lemn și piatră, pentru zugrăvit, case, biserici și cruci.

In atențiunea diletanților de teatru!

Acum a apărut și să poate căpăta

în editura tipografiei o frumoasă piesă teatrală istorică-dramatică, scrisă de dl profesor în pensiune din București, de origine din Poptelec (Transilvania) de Ioan Pop Florantin, cu titlul;

Resărit de Soare
(Tinerețea lui Ștefan-Cel-Mare).

Tablou istorico-dramatic, în 2 acte, în frunte cu clișeuul lui Ștefan-Cel-Mare și în text intercalat portretul cu o schiță biografică a venerabilului profesor octogenar. Conține 40 pag. format 8°, — Prețul 60 fill. plus porto.

Să poate comanda la Tipografia lui CONSTANTIN POPP, în Făgăraș. (Ung.)

ÎNȘTIINȚARE.

Subscrișul aduce la cunoștința Onor. public, că în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu **recvizite pentru fântâni** și cu **acarete economice**. Stă la dispoziție totdeauna gata **cară** întregi și **roate** din lemn de orice mărime, **mașini** de sămănat cucuruz și de **săpat**.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la orice lucrări ce aparțin de branșele aceste și orice **reparaturi și fântâni** din nou făcute, a mă onore cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor.

cu toată stima

Szepesi Sándor,

măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plumă și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tusa. Cumă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgâr-ciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și cu-rățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a do-vedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți gău-noși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întă-rește ginjiile și gura, incetează mirosul obvenit din sto-mac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbrici-ilor. Vindecă totfelul de rane, orbalți, beșici provenite din ferbințeală, unflături, negei, ursură, membre în-ghetate. In aontra durerilor de urechi e un leac ne-prețuit. — Să fie la îndămnă în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Öranyal győgszertára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și incetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajutură pornirea lapte-lui, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folo-sește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflata. la caries, rani venite pin lovitură, tăieturi, im-pușcături, strivături, împunsături, sdroboturi, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. tanduri de lemn, spin, sticlă, alice, năsip, prav, etc. la creștele din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu-lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, ori-ce arsături, rane ivite pin lungi zăcere a bolnavului, la buboale, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. In mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu să afla depou, să se co-mande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Öranyal-győgszertára Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia franceză

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre - New-York

și

KANADA

Via **Basel (Schweitz) Paris.**

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

Înainte de întrebuițare.

După întrebuițare.

O astfel de transformare uimitoare produc

Tabletele Kola KOLA-DULTZ

cel mai bun nutrement al naturii, al
a facultăților mentale și al nervilor.

Dispoziția, gândirea, activitatea, precum și ori-ce mișcare a corpului depind de creeri.

Sleirea puterilor, durerile de cap, depresiunea fizică, isto-virea, slăbirea nervilor, și slăbirea generală a corpului, sunt semne pentru lipsa de putere de traiu.

Dacă voți a vă simți în totdeauna sănătos și voios, a avea capul limpede, mintea sănătoasă și memoria întărită, a simți munca și strapațele ca o plăcere, atuncea lu ați Kola-Dultz.

Acesta este adevăratul nutremânt pentru nervi și creeri, care în același timp regulează și înviorează sângele și astfel dând putere de viață fiecărui organ al corpului.

KOLA DULTZ, dă plăcere și putere de viață, precum și simțul tinereței, împreună cu sănătatea și puterea de activitate, care garantează succes și fericire. Luați zilnic un timp oare-care Kola-Dultz, nervii vi-se-vor întări, ori-ce slăbiciune va dispăre și sub influința sa, vă ve-ți simți sănătos și puternic. — KOLA-DULTZ se recomandă de cătră toate capacitățile medicale ale lumii și se întrebuițează în spitaturi și sanatorii pen-tru boale de nervi. **Cereți gratuit Kola-Dultz.**

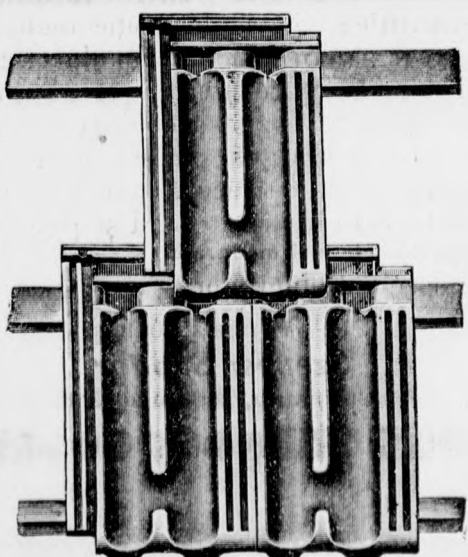
Acum vă dăm ocaziune a vă întări nervii Lv. Trimiteti-ne adresa și dă remit îndată gratis și franco o cantitate de Kola-Dultz, indedulitor spre a vă face bine și a vă pune în situație-unea a aprecia puterile uimitoare ale preparatului. Dacă va plăcea, puteți comanda mai mult. — Scrieți însă numai decăt, înainte de a uita la

Expedițiunea farmaciei la „SFANTUL DUH”.

Budapest, VI, Secția Nr. 610.

Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administra-ția foaiei „Olteanul“ în Făgăraș str. Csăki nr. 3, cu prețurile cele mai ieftine.

Tigle franceze cu falz dublu de Brașov.

Var și Cement

de vânzare în mare la

Frații LICHT în Făgăraș.

(Casele farmacistului Hermann.)

Transport franco, la orice stație (gară).